

A kérelemre induló hatósági eljárás.

Dr. Laza Margit

Az előadás felépítése

I. Kérelem

II. Eljárásfajták

III. Hiánypótlás

IV. Kapcsolódó és megelőző eljárás

V. Kérelem visszautasítása

VI. Az eljárás megszüntetése, felfüggesztése és szünetelése

VII. Az ügyintézési határidő

VIII. Szakhatóság közreműködése

II.

A kérelemre induló hatósági eljárás

A közigazgatási hatósági eljárások jelentős része kérelemre induló eljárások, hiszen amennyiben **valamilyen jog megszerzésére vonatkozik, az csak kérelemre induló eljárás lehet**. A jogállamiság elvéből következik, hogy kényszer-jogszerzés nincs, az állam senkire sem erőltet rá semmilyen jogot sem.

A hatósági eljárás három szakasza

I. Kérelem

A kérelem az ügyfél olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében.

Az ügyfél kérelmével a tárgyban hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet

Alapvető, alkotmányos jog, mindenki megillet, és akarati elven alapul: a kérelmező szabad akaratából, elhatározásából fordul hatósághoz.

Hatóság irányába eljárási kötelezettséget keletkeztet

A kérelem előterjesztése (formai)

Írásbeli formában, ami magába foglalja a *formanyomtatványon* való előterjesztést, és az *elektronikus űrlapot* is elektronikus kapcsolattartás esetén.

Személyesen: személyes megjelenési kötelezettség esetén.

Szóbeli kérelem esetén jegyzőkönyvet kell felvenni, vagy feljegyzést kell készíteni.

Rendelkezési jog időbeli szakaszai és tartalma

Megilleti az ügyfelet, és az eljárás egyéb résztvevői (tanú, szakértő, tolmács stb.)

- az eljárás megindulása előtt,
- az eljárás alatt
- A döntés meghozatala után, annak véglegessé válásáig

	eljárás megindítása előtt	eljárás alatt	döntést követően, annak véglegessé válásáig
az akarat elv tartalma	a kérelem - benyújtása vagy be nem nyújtása	a kérelem <ul style="list-style-type: none">- módosítása,- megváltoztatása,- visszavonása	a kérelem <ul style="list-style-type: none">- módosítása,- megváltoztatása,- visszavonása

A kérelem tartalma

Az **Ákr. szerint** ha jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfél és képviselője azonosításához szükséges adatokat és elérhetőségét.

Eltérések az ágazati jogszabályokban lehetnek, ahol további kötelező tartalmi elemek, mellékletek kötelező benyújtása is meghatározásra kerülhet.

Nem kérhető az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági állásfoglalás csatolása, és az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell.

A kérelem előterjesztése

A kérelem az illetékes hatóságnál vagy - ha azt törvény vagy kormányrendelet nem zárja ki - a kormányablaknál terjeszthető elő.

Illetékességre tekintet nélkül
bármely **kormányablak**

illetékes hatóság

Az eljárás a kérelemnek **az eljáró hatósághoz történő megérkezését követő napon indul.**

Nem illetékes hatóságnál
történt előterjesztés

Az ügy áttételére vonatkozó szabályok alkalmazandók

A kérelem elbírálása

A kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel. **Ez a kérelem tartalom szerinti elbírálás elve.**

Vagyis az ügyfél bárhogyan is nevezi el beadványát, vagy abban bármilyen pontatlan kifejezést használ, azt a hatóságnak a szakszerűség elvéből következően a tartalma szerint kell elbírálnia.

Panaszok, bejelentések

Eljárásjogi értelemben ezek is kérelemnek minősülnek, még akkor is, ha ezek nem tartalmazzák konkrét kérelmet.

A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény értelmében a hatóságoknak ezekben az esetekben is elintézési kötelezettségük keletkezik.

A **panasz** olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más - így különösen bírósági, közigazgatási - eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

A **közérdekű bejelentés** olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

II. Eljárásfajták

A kérelem **automatikus döntéshozatali eljárásban, sommás vagy teljes eljárásban** bírálható el. Törvény egyes ügyekben kizárhatja a sommás eljárás alkalmazását.

1. Automatikus döntéshozatal

Automatikus döntéshozatalnak van helye, ha

- a) azt törvény vagy kormányrendelet megengedi,*
- b) a hatóság részére a kérelem benyújtásakor minden adat rendelkezésére áll,*
- c) a döntés meghozatala mérlegelést nem igényel, és*
- d) nincs ellenérdekű ügyfél.*

Lényege és célja:

A legegyszerűbb megítélésű ügyek esetén a költségtakarékosság és egyszerűség alapelvei mentén a lehető leggyorsabban döntés szülessen.

Ügyintézési határidő: **24 óra**

2. Sommás eljárás

Sommás eljárásnak van helye, ha

- a hiánytalanul előterjesztett kérelem és mellékletei, valamint a hatóság rendelkezésére álló adatok alapján **a tényállás tisztázott és**
- **nincs ellenérdekű ügyfél.**

Ha a hatóság megállapítja, hogy a fentebb meghatározott bármely feltétel nem áll fenn, a sommás eljárás szabályait mellőzi, és függő hatályú döntést vagy egyéb, az Ákr. 43. § (7) vagy (13) bekezdésében meghatározott valamely döntést hoz.

Ha az ügyfél erre irányuló felhívás nélkül terjeszt elő új bizonyítékot, vagy tesz bizonyítási indítványt, ezt a hatóság az ügy teljes eljárásban való lefolytatása iránti kérelemnek tekinti, és a kérelmet teljes eljárásban bírálja el.

Ügyintézési határidő **8 nap.**

3. Teljes eljárás

Ha az automatikus döntéshozatali eljárásban és a sommás eljárásban hozott döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, a döntés közlését követő öt napon belül az ügyfél kérheti, hogy a hatóság a kérelmét ismételten, teljes eljárásban bírálja el.

Ügyintézési határidő: **60 nap**

4. Függő hatályú döntés

A hatóság az eljárás megindításától számított **nyolc napon belül** függő hatályú döntést hoz. A függő hatályú döntésben a hatóság rendelkezik arról, hogy az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy az illetékekről szóló törvény szerinti közigazgatási hatósági eljárásokért, vagy igazgatási jellegű szolgáltatások igénybevételért fizetett igazgatási szolgáltatási díjnak (a továbbiakban: díj) megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer forintot a hatóság köteles a kérelmező ügyfél részére megfizetni. A kérelmező ügyfél mentesül az eljárási költségek megfizetése alól,

A függő hatályú döntéshez akkor kapcsolódnak joghatások, ha az ügyintézési határidő elteltével a hatóság a hatósági ügy érdemében ^{13.} nem döntött és az eljárást nem szüntette meg. A felfüggesztést elrendelő vagy szünetelést megállapító döntést megelőzően hozott függő hatályú döntéshez joghatás nem kapcsolódik.

A függő hatályú döntést mellőzi a hatóság, ha az eljárás megindításától számított nyolc napon belül a kérelmet visszautasítja, az eljárást megszünteti, érdemben dönt, az eljárást felfüggeszti vagy a beadvány elintézését függőben tartja, vagy az eljárás szünetel.

Nincs helye függő hatályú döntés meghozatalának, ha a döntés - központi hivatal kivételével - központi államigazgatási szerv vagy annak vezetője, vagy a Magyar Nemzeti Bank hatáskörébe tartozik, az ügy tárgya honvédelmi és katonai, továbbá nemzetbiztonsági célú építmény.

A függő hatályú határozattal szembeni jogorvoslati és döntés-felülvizsgálati eljárásban vizsgálni kell, hogy a kérelmezett jogosultság gyakorlásának feltételei fennállnak-e.

III. Hiánypótlás

Ha a kérelem a jogszabályban foglalt követelményeknek

a) nem felel meg, vagy

b) megfelel, de a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel az szükséges,

az eljáró hatóság határidő megjelölésével, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - egy ízben hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.

Célja: a kérelem feleljen meg a törvényben megfogalmazott követelményeknek, és a hatóság érdemben tudjon eljárni és döntést hozni.

Fajtái

Alaki hiánypótlás

- Jellemzően formai és tartalmi hiányosságok esetén

14.

Anyagi hiánypótlása

- Adat vagy információ hiány esetén

Hiánypótlási felhívás

- 8 napon belül (eljárásvezető) végzés formájában,
- megfelelő tájékoztatást tartalmazzon az ügyfél segítségére,
- teljesítő határidőt kell megállapítani (hatóság szabja meg).

A hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezménye, hogy a hatóság a rendelkezésére álló adatok alapján dönt, vagy megszünteti az eljárást.

IV. Kapcsolódó és megelőző eljárás

1. Kapcsolódó eljárás

Ha a hatóság döntése valamely más hatósági eljárásban (a továbbiakban: kapcsolódó eljárás) meghozható döntésnek feltétele, a hatóság tájékoztatja az ügyfelet, hogy a kapcsolódó eljárásban eljáró hatósághoz benyújtandó kérelmet nála is előterjesztheti.

Ha az ügyfél a tájékoztatás alapján kéri, a hatóság a döntését, a nála előterjesztett kérelmet és a birtokában lévő, a kapcsolódó eljáráshoz szükséges bizonyítékokat továbbítja a kapcsolódó eljárásban eljáró hatóságnak. A kapcsolódó eljárásban eljáró hatóság a döntését a hatóság útján közli az ügyféllel.

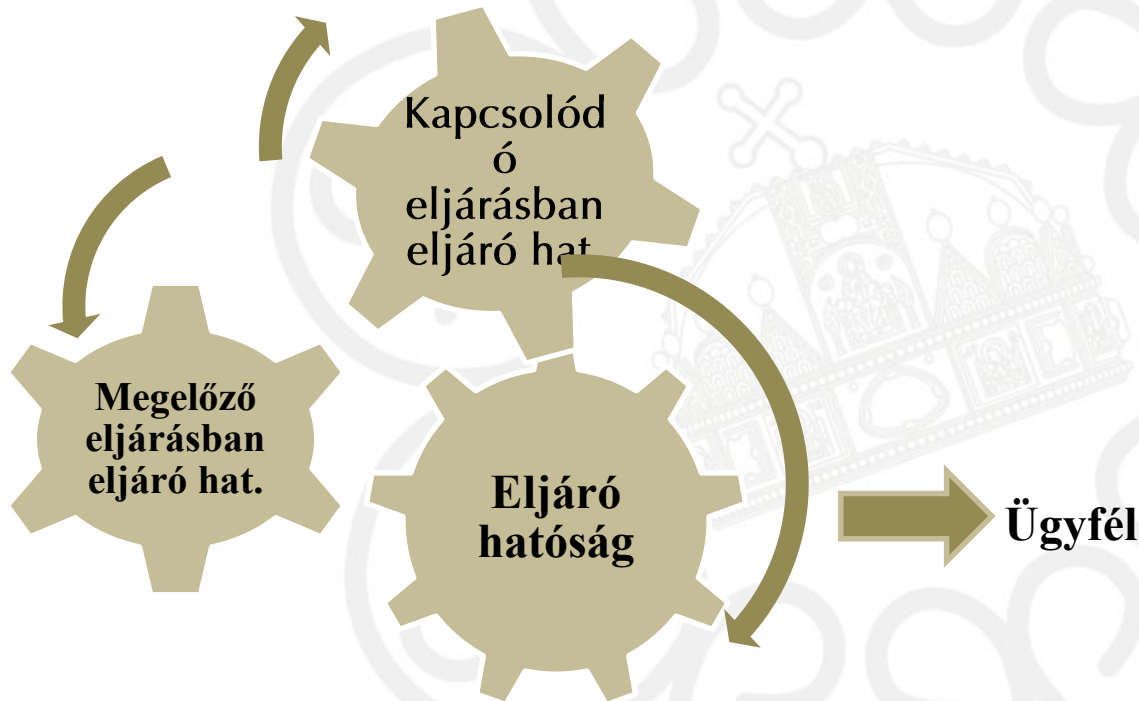
A kapcsolódó eljárások a hatóságok együttműködésének egy új nevesített módja, mely az egymásra épülő ügyek sorozatában az ügyfelek jobb kiszolgálását, tehermentesítését szolgálja a hatóságok tevékenységének jobb összehangolásával, az ügyfelek közreműködésének mellőzésével.

2. Megelőző eljárás

Ha az ügyfél a kapcsolódó eljárás iránti kérelmet anélkül nyújtja be, hogy az abban hozandó döntés feltételét képező eljárás iránti kérelmét benyújtotta volna, a kérelmet a kapcsolódó eljárásban eljáró hatóság átteszi a megelőző eljárásban eljáró hatósághoz.

Ha jogszabály nem zárja ki, vagy az ügyfél eltérően nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy a kapcsolódó eljárás iránti kérelme a megelőző eljárás lefolytatására is irányul.

A megelőző eljárásban eljáró hatóság a véglegessé vált döntését megküldi a kapcsolódó eljárásban eljáró hatóságnak.

V. A kérelem visszautasítása

A hatóság a kérelmet visszautasítja, ha

- az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz, vagy
- az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelmet a bíróság vagy a hatóság érdemben már elbírálta, és a kérelem tartalma, valamint az irányadó jogi szabályozás nem változott (res iudicata).
- ha azt nem az előírt formában terjesztették elő (a kérelmező a kérelmét öt napon belül az előírt formában ismételten előterjeszti, a hatóság az eljárást teljes eljárásban folytatja le, azzal, hogy a kérelmet az eredeti benyújtáskor előterjesztettnek kell tekinteni)

A kérelmet visszautasító döntés: önálló fellebbezéssel megtámadható végzés.

VI. Az eljárás megszüntetése, felfüggesztése és szünetelése

Megszüntetés esetén a hatóság úgy zárja le eljárását végzéssel, hogy az ügy érdemében nem döntött. Eljárást megszüntető okok:

A hatóság az eljárást **megszünteti**, ha

- a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására,
- a kérelmező ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik, és ennek hiányában a kérelem nem bírálható el, és az eljárást hivatalból nem folytatja,
- az eljárás okafogyottá vált,
- az ügyfél nem tesz eleget eljárási költség előlegezési kötelezettségének,
- az eljárás kérelemre indult, és valamennyi kérelmező ügyfél kérelmét visszavonta, illetve ahhoz az ellenérdekű ügyfelek hozzájárultak, és az eljárás hivatalból nem folytatható,
- a hatóság megállapítja, hogy az ügyben más hatóság már eljárt, vagy más hatóság kijelölésére került sor, vagy
- az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ (a továbbiakban: előkérdés), amely bíróság vagy más szerv hatáskörébe tartozik, és az ügyfél a hatóságnak az eljárás megindítására vonatkozó felhívásának nem tesz eleget.

A hatóság **felfüggeszti** az eljárást, ha

- az *előkérdés* bíróság hatáskörébe tartozik, vagy
- az ügyben *külföldi szervet* kell megkeresni.

Törvény lehetővé teheti az eljárás felfüggesztését, ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el.

Az eljárás **szünetel**, ha azt - jogszabály kizáró rendelkezésének hiányában - az ügyfél kéri, több ügyfél esetén az ügyfelek együttesen *kérik*.

Az eljárást bármelyik ügyfél kérelmére folytatni kell. Hat hónapi szünetelés után a csak kérelemre folytatható eljárás megszűnik. A megszűnés tényéről a hatóság értesíti azokat, akikkel a határozatot közölné.

VII. Ügyintézési határidők

Határidőket több szempontból is csoportosíthatjuk:

Jogvesztő, Instruktív, Objektív vagy szubjektív	Határidők általában	Anyagi jogi határidő Eljárásjogi határidő
Jogszabály által megállapított, Hatóság által megállapított		Ügyintézési határidő Teljesítési határidő

Ügyintézési határidő

Az ügyintézési határidőnél hosszabb határidőt törvény, rövidebb határidőt jogszabály állapíthat meg. Az ügyintézési határidőn belül a döntés közlése iránt is intézkedni kell.

Az ügyintézési határidőbe nem számít be az eljárás felfüggesztésének, szünetelésének és - ha függő hatályú döntés meghozatalának nincs helye - az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama.

Általános ügyintézési határidők az Ákr.-ben (lásd: II.2. Eljárásfajtáknál)

Speciális ügyintézési határidők az Ákr.-ben:

Testületi szerv esetében

Soron kívül kell elintézni, ha

- a kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége indokolja,
- életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja,
- a hatóság ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, vagy
- a közbiztonság, a közrend vagy a nemzetbiztonság érdekében szükséges.

Belső határidő

Egyéb teljesítési határidő

Ügyintézési határidő számítása

A *napokban* megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének, valamint a közhírré tétel napja.

A *hónapokban* vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

Az *órákban* megállapított határidő az okot adó cselekményt követő óra első percében kezdődik.

Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő - az ügyintézési határidő kivételével - a következő munkanapon jár le.

Igazolási kérelem

Aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő. Az igazolási kérelemről az a hatóság dönt, amelynek eljárása során a mulasztás történt. Az igazolási kérelmet a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követően, de legkésőbb az *elmulasztott határnaptól vagy a határidő utolsó napjától számított, az igazolni kívánt eljárási cselekményre előírt határidővel megegyező időtartamon, de legfeljebb negyvenöt napon belül* lehet előterjeszteni. A határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel *egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is*, ha ennek feltételei fennállnak.

VIII. Szakhatóság közreműködése

Szakhatóság kijelölése és megkeresése

- Törvény vagy korm.rendelet
- Közérdeken alapuló kényszerítő indok

Szakhatóság állásfoglalása

- A döntésre vonatkozó szabályok alkalmazandók
- Önállóan nem fellebbezhető meg
- A szakhatósági állásfoglalás egy ízben módosítható

Előzetes szakhatósági állásfoglalás

- az eljárás megindítása előtt benyújtott kérelmére a szakhatóság a szakhatósági állásfoglalásra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával előzetes szakhatósági állásfoglalást ad ki.
- A hatóság a kérelemmel benyújtott előzetes szakhatósági állásfoglalást szakhatósági állásfoglalásként használja fel.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

